👩‍🏫 מהדורה למורה – "פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים"

דף תרגול קצר: הטקסט, חמשת שלבי פירוק השאלה, מיון לפי ממדים, שאלות בחירה, כתיבה וכרטיס יציאה. טקסט טיעוני · כיתה ח' · מסלול רגיל.

⏱️ כ־35–45 דקות. השאלות לקוחות מהטקסט שבאתר (עמוד "תרגול" ו"פרקו את השאלה"). תשובות מלאות לדוגמה – גם במהדורה למורה של החוברת המלאה.

🔑 מפתח תשובות

א' 1 · מסמנים: "מהי הטענה המרכזית" · "ציינו" · "באיזו פסקה" | ממד: איתור מידע | מה עליי לעשות: למצוא את המשפט שבו הכותבת אומרת "לטעון טענה" ולכתוב את הטענה ואת מספר הפסקה. | התשובה חייבת לכלול: הטענה: אין לתת שיעורי בית בכל יום, אלא פעמיים–שלוש בשבוע; מיקום: פסקה 1

א' 2 · מסמנים: "מה תפקיד" · "הפסקה הראשונה" · "מדוע" · "לפתוח" | ממד: פרשנות והיסק | מה עליי לעשות: להסביר מה עושה הפתיחה ומה השפעתה על הקוראים. | התשובה חייבת לכלול: תפקיד: פתיחה מעוררת עניין והצגת הטענה; השפעה: הקוראים מזדהים עם המצב; קשר לטענה: התיאור ממחיש את הבעיה

א' 3 · מסמנים: "האם" · "ההצעה" · "מעשית" · "לדעתכם" · "נמקו" | ממד: הערכה וביקורת | מה עליי לעשות: לכתוב עמדה על ההצעה ולנמק אותה – למה היא אפשרית או קשה לביצוע. | התשובה חייבת לכלול: עמדה ברורה; נימוק לגבי היכולת לבצע; אפשר: הצעה לשיפור

ב' 1 · 1–ג · 2–ב · 3–ה · 4–א · 5–ד

ב' 2 · 1 – איתור מידע · 2 – איתור מידע · 3 – פרשנות והיסק · 4 – פרשנות והיסק

ב' 3 · 1 – א (מנוחה) · 2 – א (חזרה קצרה בתחילת השיעור)

ג' 1 · שאלה 9 · הערכה וביקורת · חייבת לכלול: עמדה ברורה (שוכנעתי / לא שוכנעתי); נימוק מתוך הטקסט; נימוק אישי חדש (יש לקבל כל עמדה מנומקת)

🎟️ כרטיס יציאה

תשובות אישיות. כדאי לאסוף ולבדוק: האם התלמידים והתלמידות מזהים מילת שאלה ויודעים מה היא דורשת?

✏️ דף התלמיד/ה – "פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים"

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

טקסט טיעוני · כיתה ח' · מסלול רגיל

טקסט טיעוני

פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים

מאמר דעה של תלמידת כיתה ח': האם באמת צריך שיעורי בית בכל יום?

1. השעה תשע וחצי בערב. אחרי יום לימודים של שבע שעות, אימון כדורעף ושעה של עזרה לאח הקטן, אני מתיישבת מול שלושה דפי עבודה במתמטיקה, חיבור באנגלית וקריאה של פרק בספר. אני לא היחידה: כמעט כל חבריי לכיתה מכירים את הערבים האלה. לכן אני רוצה לטעון טענה ברורה: אין לתת שיעורי בית בכל יום. עדיף לתת אותם פעמיים או שלוש בשבוע – פחות, אבל טובים יותר.

2. הנימוק הראשון הוא המנוחה. מוח של נער או נערה צריך זמן להירגע, לשחק ולישון כדי לעבד את מה שלמד. כשכל ערב נגמר בשיעורי בית, נשאר מעט זמן לשינה, לתנועה ולמשפחה. תלמיד עייף מגיע למחרת לכיתה מרוכז פחות, וכך שיעורי הבית, שנועדו לעזור ללמידה, דווקא פוגעים בה. גם שעות הפנאי אינן בזבוז זמן: בהן אנחנו מתאמנים, מנגנים, נפגשים עם חברים ומגלים במה אנחנו טובים.

3. הנימוק השני הוא איכות. כשמורים יודעים שהשיעורים ניתנים רק פעמיים בשבוע, הם בוחרים בקפידה משימות משמעותיות: לחקור שאלה, לכתוב טקסט אישי, לפתור בעיה מאתגרת. לעומת זאת, שיעורי בית יומיים הופכים לא פעם לחזרה משעממת על אותו תרגיל. תלמידים ממלאים אותם במהירות רק "כדי שיהיה", ולפעמים אף מעתיקים זה מזה בהפסקה – ואז אף אחד לא לומד דבר. משימה אחת מעניינת, שיש לה זמן לחשוב עליה, שווה יותר מחמישה דפים שנעשו בחופזה.

4. הנימוק השלישי הוא הוגנות. לא לכל התלמידים יש בבית תנאים זהים: לחלק יש חדר שקט והורים פנויים לעזור, ואחרים חולקים חדר עם אחים, עובדים אחרי הלימודים או מטפלים בבני משפחה. ככל שיש יותר שיעורי בית, הפער ביניהם גדל. כשהעבודה נעשית בעיקר בכיתה, עם המורה, כולם מקבלים הזדמנות שווה יותר. יוצא שבמקום לבדוק מה התלמיד יודע, שיעורי הבית בודקים לא פעם כמה עזרה יש לו בבית.

5. יש הטוענים שבלי שיעורי בית יומיים התלמידים ישכחו את החומר, וששההרגל לשבת וללמוד בכל יום מחנך למשמעת עצמית. זו טענה חשובה, ואני מסכימה שתרגול קבוע ושמירה על הרגלים חשובים. אבל אפשר להשיג אותם גם בדרכים אחרות: עשר דקות של חזרה בתחילת כל שיעור, משימה שבועית אחת שמתכננים לבד, או קריאה חופשית של ספר שבחרנו בעצמנו. משמעת עצמית נבנית כשסומכים עלינו לנהל את הזמן שלנו, ולא כשממלאים לנו כל ערב.

6. לסיכום, שיעורי בית אינם אויב, אבל יותר אינו תמיד טוב יותר. אני מציעה שבכל שכבה תיקבע "מפת שיעורי בית" משותפת למורים, כך שלא יינתנו ביום אחד משימות בכמה מקצועות, ושלפחות שני ערבים בשבוע יהיו פנויים. כך נגיע לכיתה רעננים, סקרנים ומוכנים ללמוד באמת. אלינור טספאי, כיתה ח'3

📚 **מילים חשובות: לעבד** – לסדר בראש ולהבין מידע חדש · **בקפידה** – בזהירות ובתשומת לב · **הוגנות** – יחס שווה וצודק לכולם · **פער** – הבדל גדול בין שני דברים או אנשים · **משמעת עצמית** – היכולת לעשות מה שצריך גם בלי שמישהו יכריח · **רעננים** – נחים ומלאי כוח

חלק א' — מפרקים את השאלה בחמישה שלבים

💡 לכל שאלה: ① קראו עד הסוף ② כתבו מה השאלה כבר מספרת ③ סמנו בעיפרון את מילת השאלה ואת מילות המשימה ④ בחרו ממד וכתבו מה עליכם לעשות ⑤ ענו במשפטים מלאים.

1. מהי הטענה המרכזית של הכותבת? ציינו באיזו פסקה היא מופיעה. (שאלה 1 בטקסט · 9 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

_____

2. מה תפקיד הפסקה הראשונה, שבה הכותבת מתארת ערב אחד שלה? מדוע לדעתכם בחרה לפתוח כך?

(שאלה 4 בטקסט · 11 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

_____

_____

3. האם ההצעה של הכותבת בסיכום ("מפת שיעורי בית" משותפת) מעשית לדעתכם? נמקו.

(שאלה 8 בטקסט · 12 נק')

② מה השאלה מספרת לי? _____

③ **סימנתי** ☐ ④ ממד: ◯ 🔍 **איתור מידע** ◯ 🧩 **פרשנות והיסק** ◯ ⚖️ **הערכה וביקורת**

④ מה עליי לעשות? _____

⑤ התשובה שלי: _____

_____

_____

חלק ב' — מילות שאלה, ממדים והבנה

1. התאימו כל מילת שאלה למה שהיא מבקשת לעשות. כתבו את האות המתאימה.

#	מילת השאלה	האות		מה עליי לעשות?
1	כמה	_____	**א**	להכריע (כן/לא/במידה מסוימת) ולבסס
2	מה מטרת / מה תפקיד	_____	**ב**	להבין למה הכותב/ת כתב/ה חלק מסוים
3	השוו	_____	**ג**	לאתר מספר או כמות
4	האם	_____	**ד**	להעתיק מילים מדויקות מהטקסט
5	העתיקו / מצאו	_____	**ה**	למצוא דומה ושונה בין שני דברים

2. מיינו: לאיזה ממד שייכת כל שאלה? סמנו ✔ בעמודה המתאימה.

#	השאלה	🔍 איתור מידע	🧩 פרשנות והיסק	⚖️ הערכה וביקורת
1	ציינו את שלושת הנימוקים שהכותבת מביאה לטענתה.	◯	◯	◯
2	אילו שלוש דרכים אחרות לתרגול קבוע מציעה הכותבת בפסקה 5?	◯	◯	◯
3	הסבירו את המשפט: "שיעורי הבית, שנועדו לעזור ללמידה, דווקא פוגעים בה" (פסקה 2).	◯	◯	◯
4	כיצד מתמודדת הכותבת עם הטענה הנגדית בפסקה 5? הסבירו מה היא מקבלת ממנה ומה היא דוחה.	◯	◯	◯

3. בחרו את התשובה הנכונה לפי הטקסט. הקיפו את האות.

1. מה אחד הנימוקים של הכותבת?

◯ א. מנוחה

◯ ב. מחיר הספרים

◯ ג. מזג האוויר

2. מה מציעה הכותבת במקום שיעורי בית יומיים?

◯ א. חזרה קצרה בתחילת השיעור

◯ ב. עוד מבחנים

◯ ג. לימודים בשבת

חלק ג' – כותבים תשובה מלאה

1. האם הכותבת שכנעה אתכם? הביעו דעה ונמקו בעזרת נימוק אחד מהטקסט ונימוק אחד משלכם.

(שאלה 9 בטקסט · הערכה וביקורת)

💡 לפני שעונים: סמנו את מילות השאלה וכתבו לעצמכם "מה עליי לעשות". אחר כך ענו: עמדה + נימוקים + קשר לטקסט.

☐ פתחתי במילים מהשאלה ☐ עניתי על כל חלקי השאלה ☐ נימקתי וקישרתי לטקסט

🎟️ כרטיס יציאה

1. מילת שאלה אחת שלמדתי לזהות היום ומה היא דורשת: _____

2. השלב מתוך החמישה שהכי עזר לי: _____

3. שאלה שעדיין קשה לי לפרק: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟